

Estado de la Nación

El presente informe tiene como objetivo principal informar a la ciudadanía sobre el estado de la Nación en materia de derechos humanos, libertad de expresión, acceso a la información pública y otros aspectos relacionados con el estado de la Nación.

El informe se divide en tres partes principales: el primer capítulo describe el marco normativo y las instituciones encargadas de garantizar los derechos humanos; el segundo capítulo analiza el cumplimiento de los deberes del Estado en materia de derechos humanos; y el tercer capítulo presenta las conclusiones y recomendaciones.

El primer capítulo describe el marco normativo y las instituciones encargadas de garantizar los derechos humanos. Se menciona la Constitución Nacional y los tratados internacionales ratificados por el Estado. Se detallan las funciones de la Defensoría del Pueblo, el Poder Judicial y el Poder Legislativo.

El segundo capítulo analiza el cumplimiento de los deberes del Estado en materia de derechos humanos. Se examina el acceso a la justicia, el debido proceso y el respeto a la dignidad humana. Se mencionan casos de violaciones de derechos humanos y las acciones tomadas por el Estado para investigarlos y sancionarlos.

El tercer capítulo presenta las conclusiones y recomendaciones. Se concluye que el Estado ha avanzado en materia de derechos humanos, pero aún existen desafíos importantes que deben ser abordados. Se recomiendan medidas para fortalecer el sistema de justicia, mejorar el acceso a la información pública y promover la cultura de la transparencia.

Remundi Lulli Eremitę

celitus illuminati Metaphysica noua : & Philosophiæ in
Auerroistas expostulatio.

Venundantur Parrhisiis in officina Ascensiana.

Iodocus Badi⁹ Ascēsi⁹, Bernardo Lauinethę Theo-
logiæ professori, & artis Lullianæ interpreti acutissi-
mo. S. D.

Enefacis Lauinetha doctissime: q
scintillas luminis nō pmetheia te
meritate rapti sed magno puiden-
tiæ dono nobis cælit⁹ demissi, col-
ligis: & vt fragmenta dñicæ refe-
ctiōnis ne pereant in cophinos im-
pressoriæ artis recipis. Bene in-
quã facis: qui i lucē emittēdas sat-
agis lucubratiōnes (si ad rem spe-
ctemus) mirificas Remundi Lulli
qui vere & intrepide dicere potest

Domīnus illuminatiō mea & salus mea quem timebo! Sed
in eo maxime ostendis ingenii tui splendorem q̄ ea potissi-
mum opera emittenda curas, in quibus interioris eruditio-
nis est q̄ plurimum: iter quę sunt quę nunc te auspice emit-
tim⁹, metaphysicę nouę & philosophicę expoſtulariōis syn-
tagmata, quę in sinum tuum vnde emissa sunt: quia redire
re gestiunt: quin redent: nihil impedio.

Vale. E chalcographia nostra: apud Parrhisios
Ad. XIII. Kalē. Martias, Anno ad calculū Romanū
M. D. XVI.

METAPHYSICALVLLIANA

Deus cū tua altissima sapientia charitate & gratia incipit Metaphysica noua & compendiosa,

Voniāqdē intellect⁹ nihil gñali⁹ ente obiectare pōt idcirco huius scientiē cōueniens subiectum est ens inq̄tū hmōi. Idoneū est igit̄ cum ens sit vniuersalissimū: eius proprietates & cōditiōes cū p̄cipiis artis gñalis & regulis inuestigare. Hac aut̄ cognitiōe de ente habita potēs erit it̄lect⁹ aliorū h̄e cognitiōe. Intellect⁹ em̄

v̄līm habituat⁹ facile ad p̄ticularia cōdescēdit: q̄q̄ ecōuerso nō possit. qm̄ aut̄ p̄lixitate intellectus fastidit⁹ nō est p̄ptus speculari: istā idcirco scientiā cōpendiose trademus. Principia aut̄ artis generalis sunt decem & octo .s. bonitas, magnitudo, æternitas siue duratio, potestas, intellectus, voluntas, virt⁹, veritas, & gloria, differētia, cōcordātia, cōtrarietas, p̄ncipiū, mediū, finis, maioritas, æqualitas, minoritas. Habet et̄ illa ars decē q̄stiōes gñales & tā ī his q̄ ī supra dictis p̄ncipiis cadit qcqd̄ ē. q̄ sūt istę: Vtrū est: qd̄ ē: de quo est: quare est: quantum est: quale est: quando est: vbi est: quō est: & cū quo est. Sufficiēter em̄ q̄rimus p̄ istas regulas de quocūq; nec diuersimode q̄sq̄ quērere potest.

¶ De diuisione huius libri rubrica. I.

ENs autem diuiditur in ens increatū & in ens creatū. Dico autem increatum ipsū deū: creatum vero residuū. .s. vniuersum & ideo prima distinctio erit de Deo: secunda qdem de vniuerso. Primo aut̄ inuestigabimus de deo suas rōes siue p̄prietates scdm̄ q̄ ip̄e habet eē & agere int̄nsū. Et in secunda distinctiōe inuestigabim⁹ passiones & naturas ipsi⁹ et̄is creati scdm̄ etiā q̄ habet existētiā

DE PRIMO ENTE. S. DEO.

& agentiã intensam et extẽsam. Et primo cũ principiis: secũdo cũ regulis artis generalis.

De Prima Distinctione.

Istinctio prima in duas partes est diuisa: in prima inuestigabimus per principia; secũdo per regulas & dicemus in prima de bonitate in abstracto considerata & istomõ de magnitudine & sic de aliis vt inueniamus primum ens, s. deũ quem ingrim⁹ & ei⁹ rões siue pprietates cũ qbus de ipso notitiã habeam⁹ & hoc sic.
¶ Bonitas est, & quædã bonitas est propter seipsam & talis bonitas est in suplatiuo gradu eo q̄ nõ habet aliud quod sit de suo genere supra se & q̄a etiã pficit om̄s alias bõitates q̄ rũ nulla est p seipsã: & si talis bonitas nõ est suũ oppositum est: & ipa priuata oēs alię bonitates sũt impfectę & quia hoc est impossibile idcirco ipsa sũma bonitas ẽ: q̄ est rõ ipsi enti optimo q̄ producat optimũ. aliter ipsa bonitas nõ eẽt sũma in suplatiuo gradu pmanens.

¶ Magnitudo est q̄ ppter seipsã ẽ & nõ ppter aliã qd̄ sit de suo gñe: & ista pficit oēs alias & sũt ppter ipsã: & si talis magnitudo nõ ẽ suũ oppositũ est. s. paruitas: q̄ si eẽt ppter seipsam faceret q̄ nulla magnitudo eẽt ppter seipsã: q̄ nullã eẽt perfecta qd̄ est impossibile: ergo talis magnitudo ẽ q̄ ẽ ppria proprietates prio enti deo quẽ ingrim⁹ per quã est immẽsus & ipsa est ei rõ q̄ pducatur imẽsũ vt de ipsa nõ sit ociosus. Ipsa autẽ imensitas eadem est cũ summa optimitate, vna em̄ de alia vere p̄dicat̄. Istæ aut rões eedẽ sunt essentialiter cũ ente cui⁹ sũt cũ qb⁹ pduxit ens optimũ maximũ.

¶ Aeternitas ẽ & est ppter seipsã & nõ ppter aliã supra ipsã existens, q̄ pficit oēs duratiões alias q̄ sũt p istã & nulla alia per se, & si ipsa nõ est, oĩa q̄ sũt noua sũt & contigẽtia: & nulla duratio erit permanẽs & perpetua: & oĩa erũt i nõ esse & ab ipso nihilo sit quicqd̄ est: est ergo illa eternitas quã ingrim⁹ q̄ est rõ enti eterno q̄ producat æternũ ab æterno in eter

DE PRIMO ENTE PER PRINCIPIA?

num, vt ipsum ens eternū de ipsa nō sit ociosum ipsa existēte eadē cū optimitate & maximitate itātū q̄ de ipsis p̄dicari pōt & ecōuerso & tale ens optimū maximū & eternū est.

Potestas infinita est cū qua ens optimū maximū & eternū esse potest & si nō est ip̄m ens tale eē nō potest, & quia est, vt probatū est; ergo infinita potestas est, ipsa autē est ratio entī supradictō q̄ p̄ducat possitū infinitū; vt de ipsa nō sit ociosum. Ipsa autē est idē cū optimitate maximitate æternitate itātum q̄ vna de alia potest prædicari.

Quidā intellect⁹ est ifinit⁹ q̄ cū suo itelligere ifinito itelligit oīa itelligibilia, & si talis intellect⁹ nō est ens optimū maximū æternū potētissimū & itelligibile ifinite &c. nō est itellectū ratiōe suæ dignitatis & sic est pl⁹ de ignorātia q̄ de sciētia & sic tale ens, s. optimū &c. est in suplatiuo gradu & nō est, qđ em̄ nō ē itelligibile ī suplatiuo gradu eē nō pōt vt p̄batū est tale ens esse ī suplatiuo gradu; & sic erit cōtradictio manifesta, est igit̄ ifinit⁹ intellect⁹: qui est ratio ipsi entī q̄ p̄ducat itellectū vt de ip̄o nō sit ociosū ip̄o existēte eodē cū optimitate maximitate &c. ita q̄ vnū de alio p̄dicabile est.

Quædā voluntas est infinita q̄ cū suo velle ifinito diligit oīa diligibilia; & si talis volūtas nō est ens optimū maximū &c. qđ ratiōe suæ dignitat̄ diligibile est nō diligit̄ & sic nō est in suplatiuo gradu cui⁹ oppositū p̄batū est; & sic sequit̄ cōtradictio, erit ergo volūtas in se & in suo velle infinita cū quo velle est ratio ipsi entī q̄ p̄ducat volitū infinitū; & est eadē cū optimitate maximitate &c. & vnū de alio p̄dicatur.

Virtus ifinita est cū qua optimitas maximitas &c. existūt ifinite virtuosæ; si autē nō est illa existūt vitiosæ in suplatiuo gradu qđ est ip̄ossibile. Infinita ergo virt⁹ est necessarie q̄ est ratio ipsi entī q̄ p̄ducat optimū &c. ifinite virtuose ipsa existēte eadē cū optimitate &c. ita q̄ vnū de alio p̄dicat̄.

Veritas infinita est quæ ponit in verbo q̄ sit ens optimū maximū &c. si vero nō est sequit̄ q̄ ipsum optimū &c. vere

DE PRIMO ENTE PER PRINCIPIA:

nō est, sed pbatū est ipm esse ergo veritas est infinita que est ratio ipsi enti vero infinito vt pducatur ens verū infinitū & eadē est cū bonitate &c. intantū q̄ vnū de alio p̄dicatur.

¶ Gloria infinita est quæ ponit q̄ ens optimū maximū &c. infinite sit gloriosum. & si nō est, ipm ens penose est optimū maximū qd̄ est impossibile. est ergo gloria infinita que est ratio optimo &c. vt pducatur ens gloriosum: & est eadē cū aliis rationibus. Ita q̄ vna de alia p̄dicatur.

¶ Differentia infinita est que ponit q̄ optimās infinite pducatur optimatū distinctū a seipso & sic de maximate &c. & si non est differentia infinita ipsa pductio nō est infinita & distincta & in superlatiuo gradu pmanēs & sic claudicāt optimitas & ceteræ oēs qd̄ est impossibile. est ergo differentia infinita quæ ponit q̄ optimās pducatur optimatū ipsis existentib⁹ distinctis abinuicē: & sic de maximate &c.

¶ Cōcordātia infinita est q̄ ponit q̄ optimās maximās &c. cōcordāt ī vna actiōe infinita eisdē sibi inuicē existentib⁹ & ponit q̄ optimat⁹ maximat⁹ &c. cōcordēt in vna passione infinita existentibus sibi inuicē eisdē. & si nō est ipsa infinita cōcordātia cōuersio optimat⁹ maximat⁹ &c. infinita nō est nec ei⁹ optimū maximū &c. infinitum existere potest: sed quia infinitum est vt probatū est ergo sequitur q̄ infinita cōcordantia est quæ ponit q̄ infinitū cōcordans pducatur infinitū concordatū ipsa eadē existente cū optimitate & maximitate &c.

¶ Cōtrarietas infinita nō est quia si esset infinita cōcordātia esse nō posset: sed quia est vt pbatū est: ergo infinita cōtrarietas esse nō potest: & sic sequerēt q̄ cōtrarietas finita non potest impedire infinitā cōcordantiā infinitā optimitatē maximitatē &c. nec potest esse de gñe entis infiniti qd̄ inquirim⁹.

¶ Prīcipiū infinitū est cū quo ens primitiuū p̄cipiat oīa p̄cipiabilia et si nō est ipm ens primitiuū nō ē prīcipiū infinitū producens optimatū maximatū &c. qd̄ est impossibile eo q̄ in superlatiuo gradu est producēs. est ergo prīcipiū infinitū

DE PRIMO ENTE PER REGVLAS.

tum cum quo ens infinitum pducit principiatu infinitum.

¶ **M**edium infinitu est. s. optimare maxime æternare &c. sine quo optimas non posset pducere optimu nec maxime maxime &c. est ergo mediu infinitu cu quo infiniens pduxit infinitatum per totam entitatem optimitatis. &c.

¶ **F**inis. s. ultim⁹ infinit⁹ in quo infiniens infinitatu & infiniere sunt quietata & per consequens optimans optimatu optima re &c. & si non est in primo ente nulla quies est qd est impossibile. ergo est finis infinitus in quo primu ens cu suis rationib⁹ est quietatum & propter se agens.

¶ **M**aioritas infinita e cu minoritate non relata naturalit cu q primu ens consistit in suplatiuo gradu q ad sua optimitate maximitate &c. in q gradu non posset existere si ipa maioritate qd posset ee mai⁹, e ergo maioritas infinita q pōit q primu ens sit mai⁹ q aliqd aliud es existendo & agendo: & e qda eqlitas infinita q ponit q rones primi ent⁹ sunt eqls eendo & agendo. sine eqlitate infinita non possent ee æqls eo q qlibet est infinita essendo & agendo q eqlitas ponit q nulla ineqlitas sit i primo ente. ipsa em est infinita & non cōpatit secū inæqualitatem.

¶ **N**ulla minoritas e infinita. rō hui⁹ e q maioritas e infinita q e ei⁹ oppositu & sic ptz q minoritas nullo^o pt cōpetere prio eti.

¶ **V**enati sum⁹ primu ens & ipm iuenim⁹: & habem⁹ ei⁹ notitiā p suas rones: p ea aut q dixim⁹ vnusq⁹ bene intuēs ad qdlibet qsitū de deo respōdere pt vt patebit in scda pte vbi p pdicta aliqs qstiones soluem⁹ & sic etiā aliæ solui possunt.

¶ **D**e scda pte q est de prio ente p regulas & prio p vtru.

Querit vtru sit primu ens & vtru sit vnu, trinu, & simplex, vnu & necessariu & simpliciter infinitu, pfectu, & vtru sit immutabile & vtru sit corpus siue potētia i corpore. Istas decē qstiones facim⁹ vt de ipso notitiā habeam⁹: & prio de pria dicem⁹.

¶ **Q**uerit sit primu ens ptz p hoc qd dixim⁹. s. bōitatis & s. maguitu. &c. qm si e bōitas ppt se q facit oēs bōitates e es pmu

DE PRIMO ENTE PER REGVLAS.

¶ Q₂ sit vnum & nō plures: patet p hoc q̄ est de bōitate ī su-
perlatiuo gradu & sic de magnitudīe &c. qm̄ si optimās p-
duxit optimatū & maximās maxiatū eternās eternatū &c.
& optimitas maximitas &c. sunt idē necessario sequitur q̄ sit
vnus actus tm̄modo optim⁹ immensus eternus &c. qui ne-
cessitat q̄ sit vnum ens tm̄modo & non plura.

¶ Q₂ ipm̄ ens sit trinum patet per hoc qd̄ in prima pte dictū
est qm̄ optimās, maximās, eternans, &c. necessitat vñū sup-
positum optimatū maximatum eternatum &c. necessitat
etiam vñū suppositum optimare maximare, &c. & ista tria
correlatiua siue supposita constituunt vnam essentia & na-
turam, qd̄ est primum ens.

¶ Q₂ primū ens sit simplex patet p hoc q̄ cōpositio nō pōt
existere in subiecto aliquo sicut optimās maximās eternās
&c. optimatū maximatū eternatū &c. optimare maximare
eternare, &c. qm̄ cōpositio nō fit nisi ex plurib⁹ diuersis esse-
ntiis cū quantitate existentib⁹ & cū tempore.

¶ Q₂ ens primū sit vñū oñdiū p hoc qd̄ dictū est ī pagrapho
intellectus & voluntatis qui in subiecto existere non pñt ni-
si sit vnum illud subiectum.

¶ Q₂ es primū sit necessariū: pbat p hoc qd̄ ī priā pte dictū
est, qm̄ vbicūq; est optimare maximare & eternare est neces-
sitare in tm̄ q̄ aliter nō se posset habere.

¶ Q₂ primū ens sit simpliciter īfinitū ostēdit ī hoc q̄ optimi-
tas maxitas eternitas &c. vna de alia p̄dicari pōt q̄ p̄dicatio
eēt discōtinuata nisi primū ens esset simpliciter īfinitum.

¶ Q₂ primū es sit p̄fectū oñdiū ī hoc qd̄ ī priā pte dictū ē qm̄
subiectū ī quo ē optimitas maximitas eternitas &c. nullam
im̄fectionem potest pati.

¶ Q₂ primū es sit īmutabile patet p hoc q̄ ī subiecto ī quo ē
optiare maximare eternare &c. nulla nouitas pōt repiri.

¶ Q₂ aut primū ens nō sit corp⁹ nec potētia ī corpe oñdiū p
hoc q̄ oē corp⁹ ē substātia q̄ta qlis & sic de alijs qd̄ ē cōposi-
tū ex ipis & tale subiectū nō pōt pati optiare maxiare etēre

DE PRIMO ENTE PER REGULAS.

nare &c. & tale ens nō hēt potētīā ad pducēdū optiatū maximatum æternatum. &c.

De quid est.

Querit qd ē primū ens? Respondēdum ē qd ē ens ī quo suę ratiōes de seipīs inuicē & de ipō cōuertibiliter p̄dicāt vtpu ta qñ dī optimitas ē maxīitas eternitas & sic de alijs & ecō uerso. Alio aut mō diffiniri pōt sic: primū es ē primitiua eti tas essentia substātia necessitas. nā qd̄ extra se nihil est indi gēs & ē tm̄ ppter suā agētīā intrīsecā q̄tū ppter suā existētīā & est vnitas & vnitiuū ab omni accidēte sepatū.

Querit qd hēt primū es ī seipō sibi coessētiale & naturale? Respōdendū ē qd hēt sua primitiā vera & necessaria correla tiua cū qb⁹ est id qd̄ est & cū qb⁹ habet ita primitiua verā & necessariā agētīā sicut exñtiā vt patet p suā optimiratē &c. hñs in se ipa optimās optimatū optiare.

Querit qd est primū ens ī alio? Respōdēdū ē qd ista petitio cōpetit natāli q̄rit de mobili. & sic respōdēdū qd primū ens est in vniuerso agēs ipm̄ deducēdo de nō esse ī eē; causans gu bernās ordinās ipans dñans btificās cōdēnās & huiusmodi.

Querit qd hēt primū ens in ente scđario. s. ī vniuerso? Re spōdendū ē qd hēt ī ipō dominiū sicut causa ī suo effectu. ha bet et seruitiū: hēt laudes, honores, hēt et qd̄ est obiectatū in telligēdo diligēdo recolendo. habet etiā actus extrīsecos iu dicando miserando & huiusmodi.

De quo est.

Queritur de quo est primum ens & dico qd̄ est de seipso eo qd̄ nullum ens est sibi præiacēs & hoc patet p̄ p̄icipia supra dicta p̄ quæ notādū est qd̄ ipm̄ ē ī superlatiuo gradu exñs.

Vlterius respōdēdū est qd̄ est de suis pprietatib⁹ & rōib⁹ in prima pte tactis & hoc ē formaliter ab omī materia remotū quoniam ens primū quo ad suam bonitatē magnitudinem &c. non potest pati matēriā cum sit forma simplex ab omni materia denudata.

De quare est.

A.V.

DE PRIMO ENTE PER REGVLAS.

Quæritur: primū ens quare est? Respondēdū est q̄ est ppter hoc q̄a est ens primū bonum & necessariū non ab aliquo de-
pēdens.

Vlterius est p se qm̄ ē p suū intrinsecū agere vt in prima p-
te tractatum est.

De quantitate.

Quæritur primū ens quantū est? Respondēdū ē q̄ ipsum nō est q̄tū quo ad q̄titatē pūctualē eo q̄ simpliciter immēsū & eternū ē. Bñ tñ dici pōt q̄ est trinū vt p sua correlatiua di-
sticta patet etiā p suas rōes q̄ sūt nūerales p se exñtes hñtes
actus proprios.

De qualitate.

Quæritur primū ens quale est? Respondēdū est duobus mo-
dis, vno mō quo ad metaphysicū alio mō quo ad naturalem, qm̄ metaphysic⁹ cōsiderat ipsū quo ad suā p̄priā bonitatē
propter quā est bon⁹; quo ad suā magnitudinē ppter quā est
magnus. Et naturalis considerat quo ad mobile siue quo ad
actū extrinsecū. Dico igitur ipsū esse bonū quia creat bonas
creaturas: magnū q̄a creat magnas creaturas &c.

Quæritur primū ens quādo fuit. Vlterius quæritur vtrū
nunc fuit in ipso primo ente ab eterno in potentia an in actu
Respōdēdū est q̄ semper fuit est & erit; eo q̄ est ens æternū
aliter non esset ita primitiuum' per entitatē sicut est sim-
pliciter primitiuū per bonitatem.

Vlterius dico q̄ nūc vt tps non fuit in potētia in priō en-
te qm̄ primum sic p̄cedit nunc p suā eternitatem sicut præ-
cedit q̄titatē per suam immēsitatē; & mobile per immo-
bilitatem & huiusmodi.

Adhuc autem dico q̄ nunc tēpus ab eterno non fuit actu
quoniam primū ens sicut p̄cedit temp⁹ p suā æternitatem
sic p̄cedit suam successionem per æternitatem; aliter immo-
bile nō p̄cederet mobile quod est impossibile. fuit ergo Nūc
quando creatum fuit.

De vbi.

Quæritur primum ens vbi est? Respondendum est q̄ vbi
non est de genere primi entis cum locus sit cā in q̄ ens secun-

DE SECUNDO ENTE.

darium est locatum in ipso loco existente vna parte vniuersi
creata quando aliae partes creatae fuerunt & in ipso loco col
locatae, & sic dico quod primum ens praecedat sic ubi per suam imensita
tem sicut tempus per suam aeternitatem. Veruntamen dici po
test; quod est in loco tanquam agens suum effectum producens
etiam est ubique quia ens infinitum est.

De quomodo.

Quaeritur primum ens quomodo est? Respondendum est duo
bus modis primo quo ad metaphysicum qui considerat ipsum
quo ad suum modum intrinsecum existendo & agendo ut
in prima parte signatum est; secundo autem modo quo ad natu
ralem qui considerat ipsum quo ad mobile siue quo ad actum
extrinsecum, in quo mobili rationes illius habent modum cum
actibus extrinsecis mouendo causando gubernando. &c.

De cum quo.

Quaeritur cum quo est primum ens? Respondendum est duo
bus modis sicut supra dictum est; quoniam est cum seipso &
cum suis actibus intrinsecis secundum quod metaphysicus con
siderare potest. Secundus modus est secundum naturalem qui ip
sum considerat in quantum est prima causa causans omnia mobilia
cum suis rationibus & earum actibus.

Diximus de primo ente deducto per primam partem & se
cundam & per ea quae dicta sunt de ipso potest metaphysi
cus habere notitiam de eius essentia existentia & intrinseca
agentia; & naturalis potest habere notitiam quanto ipsum primum
ens se habet ad mobilia & per quem modum secundarium ens
potest recipere passiones a primo ente. Et hoc primum ens
inquisitum deum benedictum vocamus.

De secundo ente.

Secundum es dicimus totum vniuersum creatum, & deum secundum
quod dependet a primo, & secundum quod de primo determinauit
in quantum intendimus venari secundum cum sit similitudo eius si
cut causa bona quae causat suum effectum propter se taliter ut per
ipsum sint cognita sua bonitas magnitudo &c.

DE ANGELO.

¶ Intendimus autē tractare secundū ens diuidēdo ipsum in octo partes videlicet angelicū, cæleste, humanū; & in ens quod est imaginatio & quod est sensitua, vegetatiua, elementatiua & quod est instrumētatiua. Et quodlibet istorū suo modo tractare intendimus per principia & regulas artis generalis.

¶ Metaphysicus considerat ens in quātum ens; & naturalis considerat mobilia quæ ab ipso ente in agendo & mouēdo sequitur, & ad istas duas consideratiōes reducit maxie quod est: cū quod est sit existēdo v' agēdo; & quia vnū cognoscit per aliud. Alio modo in isto secūdo ente intendimus descendere ad mobilia.

¶ De ente angelico.

Angelus est ens per se existēs eo quod substantia est quodlibet suorum principiorū innatorū, etiā est per se existēs sicut sua substantialis bonitas magnitudo &c. excepta cōtrarietate quā nō includit quia iam eēt corruptibilis.

¶ Angelus est bonus per suā bonitatē, magnus per suā magnitudinē. ipse autem est cōpositus ex suis principiiis innatis differentibus, vnū enim de alio predicari non potest quia si sic plura essent prima entia quod est impossibile.

¶ In angelo sua bonitas est magna per magnitudinē: durabilis per durationē; & e cōuerso, sic autem est de aliis principiiis ideo necessario sequit in ipso esse quod sit accidēs ortū habēs e substantiali, quā bonitatis quæ est magna per magnitudinē eius magnitudo est quanta; & magnitudo quæ est magna quæ est bona per bonitatē eius & bonitas est quanta & sic de aliis principiiis.

¶ Et sicut dictū est de quātitate ita dici potest de aliis predicamentis accidētium & sic patet per quē modū angelus in sua cōpositione substantiā includit & accidens.

¶ Angelus est ens insensibile & imaginabile: quā est spūs nō cōiunctus, est enim per se id quod est nō vt cū quodā alio sit terrenū sicut est aīa hoīs vt sit homo, & sic sequit quod sua substantia nō sit extēsa quia si sic iam esset obiectū imaginationis.

¶ Angelus est ens imobile, dico eū imobile cū sit incorruptibilis

DE ANGELO PER REGVLAS DEDVCTO.

nec p se mobilis ē localiter, q̄a si sic regreret mediū & eēt obiectum imaginatiōis, nūc aut̄ hīc nūc alibi non facit mediū, non em̄ habet ptes anteriores & posteriores nec est lineatus.

¶ Angelus non crescit nec decrescit, q̄a si sic, esset in motu, nec influīt nec recipit subiectiue, & sic appet q̄ angelus ē enariū inimaginabiliū & insensibiliū: qm̄ angel⁹ est creat⁹ per primum ens & non ppter se, oīa ei⁹ principia innata ad tres potētias ordinātur q̄ sunt intellect⁹ voluntas & mēoria idcirco sua bonitas est ei rō q̄ habeat bonū intelligere amare & recolere erga suū obiectū: & magnitudo est rō q̄ habeat magnū intelligere amare & recolere erga primū: & sic de aliis. Ratio huius est q̄a primū dignū est vt sit itellectū cum bono magno & sic de aliis intelligere amare & recolere: & in hoc cōsistit tota ei⁹ similitudo.

¶ Angel⁹ beat⁹ qcqd intelligit intelligit in primo ente qd̄ est eius obiectum & p hoc intelligit seipm̄ & nō sicut intellect⁹ hūan⁹ q̄ acgrit species peregrinas a potentia inferiori & sic intelligit seipm̄. Et sicut dictum est de itellectu angelico ita potest dici de volūtate & memoria.

¶ Angelus p ea q̄ cōsiderat in prīo obiecto cōsiderat in alio angelo & sic tales intellectiōes volitiōes mēoratiōes sūt locutiōes spirituales angelorū. Multa qd̄ alia de angelis dici possent: sed per ea q̄ dicta sūt bene intuētī patere possūt & satis sufficienter haberi ea q̄ de principiis innatis angelorum sunt dicenda.

¶ De angelo per regulas deducto.

¶ **V**trum sint angeli? Dico q̄ sic, aliter ens in cōi pate-
retur vacuū, qm̄ decem sunt entia cōstituentia vni-
uersū nec plura nec pauciora, s. de⁹, angel⁹, celū, hō
imaginatio, sēsitīua; vegetatiua; elemētatiua, op⁹ naturale,
& artificium. Ex istis decem totum ens plenarie est perfe-
ctum. Si autem plus esset eēt supfluum si autē minus vacuū
esset. Sūt ergo angeli vt in ente in communi nō sit vacuum

DE ANGELO PER REGVLAS

¶ Vtrum angeli sint eterni? dico q̄ nō: Ratio huius est quia eternitas dei sic precedit tēpus ab æterno sicut diuina bonitas cum infinitate precedit bonitatē finitā & immēfitas dei omnem quātitatē.

¶ Quæritur vtrū angelus sit corpus? Respondēdum est q̄ non vt patet per ea quæ dicta sunt in prima quæstiōe videlicet q̄ sint entia spiritalia non conuincta.

¶ Vtrum angelus sit cōposit⁹? dico q̄ sic, vt patet in prima parte, cōponitur enim ex suis principiis innatis.

¶ Vtrum angelus habet materiam? Respondēdū est q̄ habet materiam spiritalē ex principiis innatis bilibus constituta in qua materia angelus beatus recipit beatitudinē & malus poenam.

¶ Vtrum angelus habeat quantitatē? dico q̄ sic de quātitate nō extensa sed intēsa cū qua est terminatus & finitus.

¶ Vtrum angelus habeat vitā? Respōdēdum est q̄ sic, aliter non esset deus per ipsum obiectabilis.

¶ Vtrum angelus sit corruptibilis? dico q̄ nō eo q̄ est spiritus ingenitus.

¶ Vtrū vnus angelus possit creare aliū? dico q̄ nō, q̄a nimis esset filius deo & haberet posse in nō ente ex quo est deduct⁹.

¶ Vtrū deus possit perpetuare angelū cū sit creatus? Respōdēdum est q̄ sic, qm̄ qui potuit eum deducere de nō esse in esse, potest eum perpetuare.

¶ Quæritur qd est angelus? dico q̄ est spiritus creatus non conuinctus.

¶ Quæritur quid habet angelus in se sibi coessentialē? dico q̄ sua correlatiua innata, per vnū vero correlatiuorū est actiuus per alterū vero passiuus & per alterū conuinctiuus & hoc significatum per sua principia innata quæ sine correlatis non possent cōstituere ens angelicum.

¶ Quæritur quid est angel⁹ in alio? dico q̄ in obiecto est bonus magnus obiectando & est in inferiorib⁹ agēs p accidēs.

DE ANGELO PER REGVLAS.

Quæritur quid habet angelus in alio? dico q̄ in deo habet beatitudinem & habet in istis inferiorib⁹ potestatē secundū q̄ a deo est limitatus.

Quæritur de quo est angelus? Respondendū est q̄ inquantum est creatus nō est de aliquo sibi materialiter præiacenti & est de suis principiis innatis vt sit ens tale quale est.

Et si quæritur cuius est? Respondendū est q̄ est dei.

Quæritur angelus quare est? & dico q̄ est formaliter quia est ex principiis innatis cōstitutus; & finaliter est vt deū intelligat diligat & recolat & hæc principaliter. Secundario autem vt sit beatus.

Quæritur angelus quātus est? Respōdēdū est q̄ angel⁹ est cōtinuus quia ex suis pricipiis cōtinue est cōstitut⁹ indiuisus. habet autē quātitatē discretā quia vnū pricipiū differt ab alio & etiā sua correlatiua habēt quātitatē discretam.

Quæritur qualis est angel⁹? Respōdēdū est q̄ talis quales sunt suę pprietates q̄ non sunt p̄dicamētales quia sunt sua pricipia innata; & etiā talis qualis dicūt per suas pprietates p̄dicamētales videlicet bonus p̄ bonitatē moralem.

Quæritur de angelo quādo fuit? Respondendū est q̄ tunc quando fuit creatus id qđ est. & est in successiōe per accidēs eo q̄ multorū annorum est per accidēs & in vno loco est in vno tēpore alibi vero in alio tempore.

Quærit⁹ angel⁹ vbi est? Respōdēdū est q̄ est in seipso & in suis pricipiis innatis ex qb⁹ cōstitut⁹ est & est ī loco p̄ accidēs q̄ nō ē de sua eēntia et est ī ipso loco nō collocās nec collocat⁹

Quærit⁹ angel⁹ quō est? Respōdēdū est q̄ est p̄ illū modū p̄ quē habet sua pricipia innata sibi inuicē in cōponēdo ipsum.

Quærit⁹ angel⁹ cū quo est? Respōdēdū est q̄ est cū suis pricipiis innatis et cū suis correlatiuis sine q̄bus esse nō potest et ē cū sua causa q̄ ipm creauit et gubernat. Dixim⁹ de ente angelico et per id quod dictū est potest metaphisicus facere scientiā et naturalis pōt cognoscere ei⁹ naturā et opationē.

DE PRIMO ENTE. S. DEO.

¶ De cælo per principia deducto.

Aelum est ens per se existens. Patet autē hoc p̄ eius principia innata: hæc em̄ per se existunt: scilicet eius substāialis bonitas magnitudo duratio &c. & sicut per se est sic habet etiā motū vt per sua p̄cipia habeat naturā & motū & per motum se habeat ad finē: videlicet ad mobilia ista.

¶ Principiorū cæli vnūquodq; differt ab alio: qm̄ si principia innata angelorū & principia cæli multo magis. Principia cæli inuicē cōponūt tertium / sicut bonitas quæ bonificādo facit magnitudinē durationem &c. & magnitudo magnificādo bonitatē durationem &c. & sic cōueniunt inter se in tertio ex iis cōstitutis: qm̄ bonitas bōificat magnitudinē & magnitudo magnificat bonitatē. Oriuntur accidentia p̄cipiabilia quæ intrāt cōpositionē & cū istis principiiis cōponūt vnū tertium: & sic est in ipso cælo: qm̄ bonitas est magna p̄ accidens & magnitudo bona est p̄ accidēs: & sic de aliis excepta cōtrarietate quæ nō intrat illā cōpositionē. sic em̄ esset corruptibile. Verūtamenē cum diuersitate motuū cōtra cōtrarietates in istis inferiorib⁹: sicut grādines p̄ frigidū & siccū & rorē per calidū & humidū & fulgur p̄ calidū & siccum.

¶ Principia cæli sunt causæ qualitātū elemētorū per motū. sicut bonitas cæli quæ mouet bonitates inferiores per calidū aut p̄ frigidū p̄ humidū aut per siccū secundū q̄ & cōstellatio. Et sic de magnitudine quæ p̄ motum causat magnitudinem, caliditatē & sic de aliis: qm̄ cælum est primū mobile causat masculinitates, foemineitates, neutralitates, diurnitates, nocturnitates, & huiusmodi vt p̄cedat suo motu primitiuo ista generabilia.

¶ Multa alia dici possent de p̄cipiis cæli sufficiūt autē hæc. qm̄ quæ dici possent implicantur in his.

¶ Quæritur vtrū cælū sit æternū? Respōdendū est q̄ nō, ra

tio huius est quia diuina aeternitas sic precedit tempus in corpore sustentatum sicut in substantia spirituali: ut in capitulo de angelo dictum est.

¶ Vtrum caelum sit corruptibile? Respondendum est quod non: ut patet: quia sua principia innata sunt incorruptibilia, non enim sunt cum contrarietate conuincta.

¶ Cum caelum sit nouum vtrum perpetuabile? Respondendum quod sic, si diuina voluntas vult cum sit idem cum diuina potestate quae potest omnia.

¶ Vtrum caelum habeat naturam? Respondendum est quod sic aliter substantia eius non esset mobilis nec sua principia innata haberent actionem nec passionem intraneam.

¶ Vtrum caelum sit in continuo motu? Dico quod sic, aliter non esset primitiuum in motu.

¶ Vtrum octaua sphaera possit mutare totum locum? Respondendum est quod non, quia non habet naturam grauem nec leuem.

¶ Vtrum caelum possit diuidi. Respondendum est quod non, quia sic generaret nouum locum & vacuum & corrumpere motum continuus.

¶ Vtrum caelum sit corpus sphericum? Respondendum est quod non, quia concuum est ubi sunt elementa quae elementa componunt cum ipso caelo vnum contiguum sphericum.

¶ Vtrum caelum suscipiat aliquid extrinsecum ad eius sustentationem sicut animal recipit? dico quod non, eo quod sua principia innata sunt incorruptibilia.

¶ Vtrum caelum sit animatum anima motiua? dico quod sic quia si non haberet animam motiuam non moueret naturaliter ista inferiora nec se ipsum & sic non esset primum mobile, nec sua principia innata haberent naturam per se, quod est impossibile.

¶ Queritur quid est caelum? Respondendum est quod caelum est primum mobile, caelum est corpus magis magnum omnia alia corpora continens & omnia alia mobilia mouens, in maiori motu existens.

¶ Queritur quid habet caelum in se ipso? Respondendum est quod habet sua correlatiua innata celestiatiuum, celestabile; & celestiare. Ex suis principiiis innatis constituta bonificatiuum, bonificabi, & bonificare, magnificatiuum, magnificabile & magnificare & sic de aliis. Et quia omnia ista appetunt agere per motum; & vnum principium circulare est in alio

B

DE CAELO PER REGVLAS.

cōsequētia motiua, circularis, caelestiatua ex q̄ cælū ē aiātū.
¶ Quærit quid ē cælū in alio? Respondendū est q̄ est primū
mouens corporeū qd̄ mouet oīa elementa & elementata.

¶ Quærit qd̄ hēt cælū ī alio? R̄ndēdū est q̄ hēt ī elemētū & ele
mētātū virtutē & actionē sicut aries q̄ est de cōplexiōe ignis
effectiue & ē diurn⁹ masculin⁹ mobilis & ei⁹ planeta ē Mars
Saturn⁹ autē est de cōplexiōe terre mal⁹, plūbe⁹ cui⁹ dies est
dies sabbati: & ideo qn̄ aliqd̄ īferi⁹ est cōstellatū p̄ Arietē &
Saturnū ei⁹ fortūa stat ī die & ī reb⁹ siccis, mobilib⁹ & ī mas
culinitatib⁹ & aureis & ī reb⁹ calidis ei⁹ īfortuniū stat p̄ frī
gidū nocturnū, plūbeū, & maxie ī die sabbati fm̄ astrologos.
¶ Quærit cælū de quo est? R̄ndēdū est q̄ ē creatū ex nihilo
& sic de seipso est etiam de suis principiis innatis & est sub
solo deo cū sit per se mobile vt probatum est.

¶ Quærit cælū q̄re ē? R̄n̄, est q̄ foūalit p̄ seip̄, eo q̄ ē ex suis pri
ncipiis īnatis, ē autē finalr vt oīa ista sint mobilia ab ip̄o p̄ ip̄m.

¶ Quæritur cælū q̄tum est? Respōdendū est q̄ est tantū q̄tū
est sua substātia quāta p̄ cōtinuā quātitatē, discretiua autē
est numer⁹ octonari⁹ vtputa octaua sphaera & septē planete.

¶ Quærit cælū q̄le est? R̄n̄, est bonū magnū &c. & hoc natale
q̄ autē causat bonos & magnos & cet̄as mobi. ē bonū p̄ acc̄ns

¶ Quærit cælū qn̄ fuit? R̄ndēdū est q̄ fuit tūc qn̄ cū suo nūc
creatū fuit in quo est modo in quo etiā est successiue creādo
momēta horas dies ānos & oīa q̄ in motu habēt eē & agere.

¶ Quæritur cælum vbi est? Respōdendū est q̄ est in suo loco
cū quo & in quo fuit creatū & est effectiue ī istis mobilibus.

¶ Quæritur cælū quomodo est? Respondēdū est q̄ p̄ illū mo
dum quem habent eius principiā innata in cōponēdo ip̄m.

¶ Quærit cælū cū quo est & cū quo agit in īferiorib⁹? Respō
dendū est q̄ est cū sua causa prima & cū suis principiis īnatis
& cum istis mediāte motu agit & mouet ista inferiora.

¶ Diximus de celo & per ea quæ diximus potest metaphysi
cus cognoscere suum ens: & naturalis quæ eius sunt.

¶ De homine per principiā deducto.

DE HOMINE PER PRINCIPIA

Hominis indiuiduū ē p se existēs. & dī q̄ ē p se existēs eo q̄ ei⁹ prīcipia īnata sunt substātiaīs bōitas, magnitudo, &c. Quę p se existūt ī hoīe sūt duplicia prīcipia īnata; alia quo ad aīam & alia q̄ ad corp⁹; quo ad corp⁹ aut sūt q̄druplicia, q̄dā q̄ ad elemētatiuā, q̄dā q̄ ad vegetatiuā, q̄dā q̄ ad sensitiuā & q̄dā quo ad imaginatiuā. Et ex ordinata istorū cōpositiōe ad receptionē aīæ & aīa ī his recepta fit hō q̄ ē indiuiduū. In hoīe q̄libet istorū prīcipiorū innatorū hēt iua correlatiua, sicut bōitas aīæ hēt bōificatiuū bonificabile & bōificare & bōitas imaginatiōis hēt bonificatiuū bonificabile & bōificare & sic de aliis; bōificatiuū aut aīæ cū bonificatiuo imaginatiōis &c. cōstituūt formā hoīs & p cōpositionē earū cōstituūt materiā hoīs vt bonificare aīæ cū bonificare imaginatiōis & sic de aliis q̄ sunt naturæ cōiūctiue cōstituūt tertiū correlatiuū q̄d ē natura cōiūctiua p quā naturā foīa & matia sūt cōiūctæ; & illa cōiūctio durat tādīu q̄diu hūidū radicale restaurari pōt p hūidū nutrimentale & q̄a ī tali cōpositiōe est cōtrarietas elementorū; corrūpit em̄ hūidū nutrimentale; & p cōsequēs radicale eo q̄ nō est qui recipiat beneficiū ab extra per cibum & potū, sicut flāma ī lampade quæ corrumpitur deficiente oleo.

In p̄dicta cōpositiōe intrāt accidētia; scz q̄ntitas q̄litas &c. ppria cui⁹ potē. & īnata; & sic seq̄t corp⁹ cōstitutū ex s̄ba & accīte

Hō sic cōposit⁹ hēt aīam rōalē p foīa & alię potē. dr̄nt materia, aīa aut rōali adueniēte eē hūanū & viuere cētis cōfert ita q̄ cētæ potē. agūt ī virtute ipsi⁹ q̄ pri⁹ dū erāt ī embriōne nō agebāt tanq̄ potētia hoīs q̄a prius nō erat homo.

Hō q̄n agit cū potētis suis actiuādo, s. itelligit p itellēctū & eodē mō p imaginatiuā imaginat & sentit p sēsiuā sētiētē viuere agētē: aliter pderēt actio correlatiuorū īnatorū q̄d est īpossibile; & p̄t itelligi de passiōe sicut de actiōe dictū est.

Hō q̄n agit itellēctū extra sēsiuū imaginatiuū v̄puta q̄n itelligit substācias sepatas & entia abstracta; & illa actio vocat̄ itellēctio, q̄n agit p imaginatiōē; v̄puta q̄n itelligit obiectū imaginatū, & illā actionē voco cogitationē

DE HOMINE PER REGVLAS

cū q̄ est inferi⁹ respectu intellectiōis. Alio mō agit q̄ sine ima-
giatiōe p̄ sēsū agit: vt puta: q̄ actualit̄ videt̄ intellect⁹ aliquid i-
telligere illd̄ pōt sine opatiōe imaginatiōis & talē intellecti-
onē voco sensualē & ē inferior q̄ cogitatio hui⁹ rō ē q̄a imagi-
natio cū sit p̄p̄inquir̄ intellectui altior est pars.

¶ De homine per regulas deducto.

Vtrū intellect⁹ sit cōiūct⁹ sc̄dm eē cū corpe hūano: ita
q̄ sit forma sua dās ei eē substātiale! dico q̄ sic vt pa-
tet p̄ primā q̄stionē q̄ de āgelo dicta ē q̄a si nō vni-
uersū pateret̄ vacuū & eēt magis p̄fectū p̄ brutū q̄ p̄ hoīem
& etiam p̄ plātā.

¶ Vtrū hō sit sēsibilis! Respondendū ē q̄ nō simpliciter: sc̄dm
quid aūt sic: q̄m aīa rationalis non est obiectum sensus.

¶ Vtrum homo sit mortalī! Dico q̄ non simpliciter: quo-
niam anima rationalis non moritur.

¶ Vtrum corpus humanum acquirat meritum! Dico q̄ sic
eo q̄ hō iustus cū oībus p̄dicamentib⁹ p̄tib⁹ seruit deo.

¶ Vtrū corruptis oīb⁹ idiuuiduis hoīs remāeret spēs hūana
Dico q̄ remāeret id qd̄ erat cōe ip̄is: & appetit⁹ nature sicut
in potētia priē materie & sic nō remaneret spēs sed appetit⁹
tus ad ipsam.

¶ Vtrū hō ḡnet hominē! Dico q̄ nō simpliciter sc̄dm suas
partes oēs q̄m anima rationalis non est generabilis.

¶ Vtrum hūanitas sit ens p̄ se ex̄ns! Dico q̄ sic naturaliter
sed non respectu finis quoniam a deo dependet.

¶ Vtrū hō posset iudicare p̄ sēsū posito q̄ sēs⁹ n̄ eēt agēs! Re-
spōdēdū est q̄ nō, vt patet q̄m p̄ sensum sentit.

**¶ Vtrū hō posset imaginari posito q̄ imagiatio nō eēt acti-
ua!** Dico q̄ nō, eo q̄ non h̄ret cū quo esset actiu⁹ i itelligēdo
imaginabilia.

¶ Vtrū hō moueat̄ ab obiecto vel moueat̄ se cū obiecto! Re-
spōdēdū q̄ mouet se cū obiecto. Excludo tñ primū: s̄z i natali
obiectū nihil ponit nisi dispositionē cū qua agēs agit p̄pter
finē aliter obiectū ageret p̄ finē & nō potētia qd̄ ē ip̄ossibile.

¶ Querit̄ qd̄ est hō! R̄ndēdū q̄ est ens cui p̄priū bonificare

DE HOMINE PER REGVLAS.

& ens qđ mediāte sensu itelligit ens magis cōpositū & ē ens p qđ oīa alia corporalia deo seruiūt & ei inter oīa alia corporalia magis seruiūt iter corpa & ē ens politicū & huiusmodi.

Quæritur quid habet homo in se sibi coessentialē? Respōdēdum est qđ suam formam per quam est homo.

Etiam quæritur quid est homo in alio? Respondēdum est qđ in iustitia iustus & in cappa cappatus.

Etiam quæritur qđ habet homo in alio? habet in scientia meritum & in ligno arcā in potētia & habet ī iniuria culpam.

Quæritur de quo ē hō? Rndēdū est qđ de suis pncipiis inatis.

Quæritur quare est homo? Respōdēdū est qđ formaliter ex sua forma & materia est cōstitut⁹ & finalit̄ vt deū recordeť, itelligat, diligit, & vt vniuersū nō sit vacuū & vt sint scie & vt mediāte ipso oīa alia corporalia eidē seruiētia deo fuiāt.

Quæritur de quātitate hoīs? Rndēdū est discretiue qđ est tot quot ei? idiuīdua sūt & est cōtinue in hoc idiuīduo & ī illo.

Quæritur homo qualis est? Respōdēdū est qđ homo qualis est p propriā qualitātē vtputa risibilis, p appropriatā autē qualitatem vtputa per iustitiam est iustus.

Quæritur homo quādo fuit? Respōdēdū qđ tūc qñ creat⁹ fuit et fuit hic homo postea alius vt filius post patrem.

Quæritur hō vbi est? Respōdēdū est dupl̄r sicut est vbi intrīsecū & extrīsecū aliud, & est ī suo vbi intrīseco sicut etiā est in sua quātitate qualitate &c. & extrīsece est hic vel illic.

Quæritur homo quomodo est? Respondēdum est qđ per illum modū per quē cōstitutus est, vt patet in supradictis.

Quæritur hō quō itelligit? Respondēdū est qđ mouēdo suū intellectū ad agēdum ad itelligendū itelligibile peregrinū reponēdo ipm in suo itelligibili intrīseco.

Quæritur quomodo sentit homo? Respondēdū est qđ in mouendo suā potentiā sensitīuā actīuā ad sentiendum vtputa potentiā vīsiuam ad vīdēdum coloratum.

Quæritur quomodo homo mouet seipsum? Respondēdū est qđ reducēdo actionē quā habet in potētia ad actū per quā

DE IMAGINATIONE PER PRINCIPIA:

mouet seipsum vt pater quādo in eundo mouet se pedibus
Etiam mouet se cum naue mouente &c.

¶ Queritur cū quo est homo? Respondendū est q̄ est cū suis
principiis innatis ex quibus componitur.

¶ Querit cū quo homo intelligit & sentit? Respondēdū est
q̄ suo intellectu intelligēte & suo sensu sentiente.

¶ De Imaginatione per principia deducta.

Imaginatio est ens per se existens, & est per
se existēs quia q̄libet suorū principiorum
imaginatiuorū p se existentium habet.

¶ Imaginatio est bona, deseruit em̄ nobis
ad iudicādū de sensibilib⁹ in eorū absentia
Etiā bona est vt p ipsam intellect⁹ faciat scia
entiā quā sine ipa nullaten⁹ facere possit.

¶ Imaginatio est magna: vt pater, q̄a sup sensus exteriores i
eorum absentia sensibiliū potens est imaginari.

¶ Imaginatio est durabilis q̄a actū suū diu cōtinuare pōt &
p ipam spēs diuturne i memoria reseruant: & sicut mediāte
ipa intelligim⁹ sic & habem⁹ memorię operationē. Ipsa autē
deficiente de sensibilibus memoriā non habemus.

¶ Imaginatio est valde potēs qm̄ aīa p ipaz excitat ad coitū
atq; calefacit se totū & p ipsam gaudet & tristatur.

¶ Imaginatio habet prōptum instinctum quo vocatur estī
matīua siue perceptīua.

¶ Imaginatiua habet appetitū cōcupiscibilē & electiuum.

¶ Imaginatio hēt virtutē qua mouet potē. inferiores & spēs
ab ipis abstrahit: & p virtutē imagina. intellect⁹ eas recipit.

¶ Imaginatiua est potētia vera qua agēs veras species facit,
verū tamen sensu infecto simpliciter representante falsas spe
cies facit. Iudicat enim imaginatio febricitantis dulcia esse
se amara & mel esse zucorum.

¶ Imaginatio causat delectatiōes & causat tristitias quādo
est impedita ad habendum delectationes.

¶ Imaginatio est differēs, res em̄ differētes obiectat.

DE IMAGINATIONE PER REGULAS.

Imagi. hēt cōcordātiā p quā plura vna obiectiōe cōuertit.

Imaginatiua ē deducta successiue de elemētatiua rōne cuius p accidēs ē corruptibilis. qā elemēta cōtrarietate hnt. & ob qd aliqtiēs ē pueria qā pparat ad falsas opiniōes habēdas & indebite inimicitias: & qd bonū est iudicat esse malum.

Imaginatiua est pncipiū quo imaginās imaginat. Actiua autē est in nō habētib⁹ intellectū. Passiua vero in habentib⁹.

Imaginatiua cōsistit ī medio intellect⁹ & sēsus: & sic altior potētia ē q̄ sēsus exteriores: & etiā alti⁹ obiectum attingit.

Imaginatiua gescit ī obiecto imagiāto. ipm em ē ei⁹ finis: nō aut gescit vlti⁹ obiectādo supi⁹ q̄ sit imagiātū nec etiā īferi⁹: sēsus aut pticulares in īferiori gescūt q̄ sit imaginatiōis obiectū. Intellect⁹ aut trāscēdit ad gescēdū supi⁹ ī totalit sepatis.

Imaginatiua ē maior q̄ sēsus pticulares eo qā ē supi⁹ & ē simplr maior poten. q̄ sit ī brut: & ē maior ī hoīe q̄ sit ī brutis qā ī cogitatiua pticipat cū intellectu. Et hoc idē pt dici de estiatia. p³ h^o at p adq̄sitiōē artiū liberaliū & mechanicar.

Imaginatiua eq̄liter est cōmunicatiua ī hoīe intellectui & memoriæ & voluntati: & æqualiter de sensibilib⁹ particularium sensuū cū sensu cōmuni ipa imaginatiua iudicat.

Imaginatiua minor est in hoc subiecto q̄ in illo vtputa in aīalib⁹ viuentib⁹ de hērbis q̄ in illis quæ viuunt de rapina.

De Imaginatione per regulas deducta.

Quātrū imaginatiua sit potētia corpor ea? Respon^{dēdū} q̄ sic vt patet quia agens nō potest mouere ipsam extra similitudines obiectoū sensuū particularium, vtputa lineatum coloratum &c.

Vtrū imaginatio sit potē. extēsa? dico q̄ sic tm p accidēs. s. p quātitatē potētię elemētatiue cui pprie cōpetit extēsitā.

Vtrū potētia imaginatiua sit potētia diuisibilis? Rndēdū q̄ quodā mō sic: alio autē nō: est em diuisibilis qā qdā modo vna est in oīb⁹ aīalibus: sed nō est diuisibilis in isto aīali tali.

Vtrum imaginationis sit materia? Dico q̄ sic, eo q̄ in sua propria passiōe imaginabilitas reponit species ima

DE IMAGINATIVA PER REGVLAS.

ginabiles quibus imaginatur obiectum.

¶ Vtrum imaginatio sit actiua & passiuua? Dico quod sic, est et actiua in quantum imaginatur obiectum; & est passiuua in quantum agens, scilicet totum compositum mouet ipsam ad imaginandum.

¶ Vtrum imaginatiua sit forma? Dico quod sic, in quantum imaginatur obiectum actuando non tamen est forma in quantum est potentia mota.

¶ Vtrum sit augmētabilis? Dico quod non per se, sed tamen per accidens per subiectum in quo est.

¶ Vtrum imaginatio occupat locum? dico quod non per se, quia si sic esset corpus?

¶ Vtrum imaginatio sit successiua? Dico quod non quantum ad suum esse sed tamen est successiua quantum ad suam operationem.

¶ Vtrum imaginatio sit anima? Dico quod sic quoniam si vegetatiua & sensitiua sunt anime que sunt inferiores, multo magis imaginatio.

¶ Queritur quid est imaginatio? Respondendum quod potentia cui proprie competit imaginari.

¶ Queritur quid habet in se sibi coeternale? Respondendum quod sua correlatiua innata quibus causat imaginabilitates peregrinas.

¶ Queritur quid est in alio? Respondendum est quod in intellectu est potentia & in sensu forma.

¶ Queritur quid habet imaginatio in alio? Dicendum quod in brutis habet industriam per quam sciunt caute viuere.

¶ Queritur imaginatio de quo est? Respondendum quod in quantum est primitiua non est de aliquo quoniam est creata; sed in quantum imaginata in hoc animali est de suis principiis primitiuis.

¶ Queritur cuius est: dicitur quod est subiecti in quo est.

¶ Queritur imaginatio que est? Respondendum est per hoc quod sua principia innata constituunt ipsam & finaliter ut in essentia sensibilium ipsis imaginans possit uti.

¶ Queritur imaginatio quanta est? Respondendum quod tanta quantum subiectum in quo est potens est per ipsam habere actionem.

¶ Queritur imaginatio qualis est? Respondendum quod talis qualis passa est sub intellectu & qualis est agens super sensus exteriores.

¶ Queritur quando fuit imaginatio? Respondendum in illo tunc in quo fuit creata & est nunc in successione.

DE SENSITIVA PER PRINCIPIA.

Queritur imaginatio ubi est? Respondendum est in uniuerso in quantum est una eius pars est etiam in particularibus in quantum pars eorum est.

Queritur quomodo homo imaginatur obiectum? Respondendum quod per illum modum quem habet intellectus in mouendo ipsam, quoniam eius est instrumentum & etiam per illum modum quem habet in abstrahendo a particularibus sensibus imaginabiles pergrinas reponendo ipsas in sua propria imaginabilitate.

Queritur cum quo est imaginatio? Respondendum est quod cum sua causa & cum suis principijs innatis ex quibus est constituta & cum subiecto in quo est.

De Sensitua per principia deducta

Sensitua est ens per se existens & est substantialis quia per se principia substantialia habet ex quibus est composita que sunt substantialis bonitas &c.

Sensatum bene sentit per bonitatem & maxime per magnitudinem &c. & quando sentit male: actus bonitatis impeditur a suo contrario & sic in aliis est.

Sentire durat per actum durationis, hoc autem non posset durare nisi ipsa duratio esset de essentia sensus.

Partes sensus ut per ipsam sensus sentiat & sic sua partes dupliciter est. n. actiua ut sensus per ipsam sit agens & est passiuua ut sensus cum tali potestate sit patiens, aliter sensus sine istis non posset in sua essentia sentire.

Sensus habet instinctum per quem uno modo sentit per calorem alio autem modo per frigiditatem & alio modo per incisionem carnis, alio per calorem & alio per sonum & huiusmodi.

Sensus habet appetitum sentiendi & habet appetitum actiuum ut actiue sentiat & passiuum ut in sua essentia possit pati sentire.

Sensus habet virtutem actiuam & passiuam ut sentiat & ut extra suam essentiam non sentiat sed intra.

Sensatum sentit vere cum veritate sensitiue sicut visus que vere videt colorem in colorato & que audit sonum audit in sonato.

Sensus habet delectationem in agendo & patiendo: ut sua forma agat in sua materia materia in sentiendo.

Differentia est principium sensus ut per suam propriam differentiam habeat sua correlatiua distincta sine quibus non posset in seip

B.v.

DE SENSITIVA PER REGVLAS.

so habere agētiā in causando sensibilitates pegrinas.

¶ Sensus hēt p se cōcordātiā q̄ est de suo gñe cum qua cōcordāt oīa sua prīcipia īnata ad sentiēdū intrīsece & extrīsece. Intrīsece quo ad sensū cōem, extrīsece quo ad p̄icula res sensus & exteriores.

¶ Sēsitīua ē mixta cū vegetatīua & elemētatiua, & elemētatiua cāt cōplexiōes cōtrarias in sensitīua: rōe cui⁹ sensitīua recipit contrarietates p̄ calidū & frigidū dulce & amarū & hmōi, qñ aūt cōtrarietates nimis intēdūt ip̄a sensitīua ē infecta & false suos sensus particulares iudicat.

¶ Sensitīua est prīcipium sentiēdi motū a sensato vt possit sentire & prīcipiare sensibilitates.

¶ Sentire est mediū inter sentiēs & sensibile; sine quo sentiēs non posset agere in sensibile.

¶ Finis sensitīue est actio & passio sentiēdi cū quib⁹ gescit.

¶ Sensitīua maior est p̄ formā q̄ p̄ materiā, hui⁹ aūt rō est quia materia cū cōtrarietate est prīcipiū defectus.

¶ Sensitīua æqualiter est ex prīcipiis innatis.

¶ Sensitīua minor est p̄ accidētia; sicut ī minoritate ē p̄ substantiā & adhuc min⁹ cū vna cōplexione q̄ cū alia.

¶ De Sensitīua per regulas deducta.

¶ Vtrū sit sensus cōis? Respōdet q̄ sic, qm̄ est necessariū vt sit vna potentia cōis actiua a q̄ deriuāt actiōnes p̄iculares in sensibus exteriorib⁹; & vna potentia cōis passīua a qua deriuant̄ passiones sensuū p̄iculariū. Et q̄ sit etiā vna operatio q̄ sit mediū cōiūctiuū istarū duarū a qua deriuētur oēs opatiōes sensuū p̄iculariū; vt sensitīuū cōe & sensibile cōe & sentire cōe cōstituāt sensū cōem & vt talis sensus faciat iudiciū de sensibilib⁹ pegrinis acq̄sitis in particularibus sensibus exterioribus.

¶ Vtrū sentiēs sentiat extra effētiā sensus? Dico q̄ nō, rō huius est quia sensitīuū nō pōt causare sensibilitates pegrinas nisi in sua pp̄ria passione.

¶ Vtrū sensus agēs & sensus passīuus sint diuersę essentię?

DE SENSITIVA PER REGULAS.

Dico q̄ nō: q̄a si sic sentire cōe esset dissimile qđ est impossibi-
le, cū ip̄m sit natura cōiunctiua sensitivi & sensibilis in eadē
essentia.

¶ Vtrū sensus sentiat seip̄m? Dico q̄ nō, q̄a nō cāt nisi spēs
pegrinas quas facit sensibiles, aliter eī esset equalis intellectuī
qui cum specieb⁹ receptis intelligit seipsum.

¶ Vtrū sensus sit magis potens sentire p̄ potētīā affatiuā q̄
per potētīā auditivā? Dico q̄ sic, qm̄ affat⁹ cōtrahit sonū ad
vocē: audit⁹ autē solūmodo recipit.

¶ Vteri⁹ q̄a nisi affatus esset non esset vox, & sic audit⁹ non
reciperet vocem.

¶ Vtrū potētīa affatiua se hēat ad altiorē finē q̄ odoratiua?
Dico q̄ sic, qm̄ affatus est p̄cipali⁹ istrumentū ad cāndū
scientias liberales p̄ quas de⁹ cognoscit & amat; & ēt ad cau-
sandum artes mechanicas: q̄ sit odoratus.

¶ Vtrū potentia gustatiua sit tm̄ necessaria q̄tū affatiua?
Dico q̄ sic in brutis, nō autē in homīe: quia est vt deū cogno-
scat & diligat: facit autem hoc magis p̄ affatum q̄ p̄ gustum.

¶ Vtrum potentia tactiua sit magis gñalis q̄ potētīa visiua.
Dico q̄ sic, qm̄ in istāti sentit pl̄a diuersa sēsibilia: vtp̄ura ca-
lidū, frigidū, durū, molle, asperū, leue &c. Visus autē n̄ tot.

¶ Vtrū sensus passiuus recipiēdo sit sētīēs? Dico q̄ nō: quia
sic esset actiu⁹.

¶ Vtrū imaginatiua plura diuersa imagineē p̄ tactiua q̄ me-
diante affatiua? Dico q̄ non, quoniam plura vocabula ima-
ginatur & multa alia per affatiuam q̄ tangibilia p̄ tactiuam.

¶ Quæritur qđ est sensitiva? Dico q̄ est potentia per quam
sensatus est sentiēns.

¶ Quærit qđ hēt sēsitiua i se sibi cōsubstāiale? Rñdēdū ē q̄
sua correlatiua ex q̄bus est cōstituta, s. sensitivū sensibile &
sentire; cum q̄bus etiam est per se existens.

¶ Quæritur qđ est sensitiva in alio? Respondēdū est q̄ in vī-
su est vidēs & in auditu audiēns causando visibilitates audī-
tibilitates & sic in aliis.

DE VEGETATIVA PER PRINCIPIA:

Quæritur quid habet sensitiva in alio? Respondendum quod habet in obiecto actionem in sentiendo ipsum; passionem autem in recipiendo ipsum.

Quæritur de quo est sensitiva? Respondendum quod de seipsa est, cum sit una pars generalis universi & est de sua specifica forma & materia cum quibus specificam habet actionem & est suppositum in quo est.

Quæritur quare est sensitiva? Respondendum est quod formaliter quia ex suis principis innatis est constituta & est finaliter ut per ipsam res sint sensibiles.

Quanta est sensitiva? Respondendum quod est tanta quantum per sua principia innata in gradu perfectionis entitatis reponitur & hoc quantum ad quantitatem continuam & est discretive una pars universi & est plures quia tot quot sunt eius supposita.

Quæritur qualis est sensitiva? Respondendum quod est sentiens proprie & appropriate magna vel bona &c.

Quæritur quando fuit sensitiva? Respondendum quod tunc quando creata fuit & est tunc quando est genita.

Quæritur ubi est sensitiva? Respondendum quod est in universo in quantum est eius pars & etiam est in supposito sentiente.

Quæritur quomodo sensitiva sentit? Respondetur quod active iudicando & passive recipiendo.

Quæritur per quid sensitiva sentit? Respondendum quod per sua principia innata quae causant omnem eius actionem secundum quod quaedam activa sunt & omnem potentiam secundum quod alia sunt passiva.

De Vegetativa.

Vegetativa est ens substantiale habens substantialia principia innata ex quibus est constituta. scilicet substantialem bonitatem magnitudinem &c.

Bonitas vegetativæ est sustentata in bonitate elementativæ convertitur enim in se ipsam id quod indiget de bonitate elementativæ ad vegetandum bonum odorem saporem & huiusmodi.

Vegetativa requirit hanc extensionem ut possit esse magna & sic attrahit ad se magnitudinem elementativæ & subintrat in ipsam linealiter angulariter figuratim & extensivè ut planta sit magna & motus vere exeat in magno sapore & calore & huiusmodi.

Veg. habet per se propriam durationem quam durat in planta cum duratione

DE VEGETATIVA PER PRINCIPIA

elemētatiua ex qua recipit nutrimentū & augmentum sicut flāma etiā de oleo in lāpade.

¶ Vegetatiua hēt ptātē p se & ppter se ī plāta & etiā elemētatiua hēt ptātē p se s; qā ē ī plāta p vegetatiuā ptās vegetatiuē est p dñans & elemētatiuē est seruiens. Ex illis duab⁹ potestati⁹ oriē mot⁹ naturalis cōposit⁹ ad possificādū saporē colorē, odorē, calorē, frigiditatē & huiusmodi.

¶ Vegetatiua habet suū instictū p se & ppter se ipam ad vegetādū talē saporē, odorē, colorē, & talem figuram & attrahit ad se instictū elemētatiuē cū quo se hēt ad talē cōplexionē siue figuram.

¶ Vegetatiua hēt appetitū ad vegetādū & ad mltiplicādū suā spēs & elemētatiua hēt appetitū ad elementādū cōplexionādū & hmōi; & ab vtraq; oriē mot⁹ naturē q appetitus digerit, expellit, & retinet vegetādo elementādo.

¶ Vegetatiua hēt suā ppriā virtutē & elemētatiua suā & ab vtraq; oriē mot⁹ virtuosus naturē diuersus & diffusus ī pluribus specie⁹ plātarum.

¶ Vegetatiua ē vera p suā veritatē & elemētatiua p suā & ex his duab⁹ oriē verus mot⁹ naturalis ad elemētādū: ad vegetādū vero nō; qm vegetatiua naturaliter ē actiua & potētia p se & ē p elemētatiuā ī plātis oriē delectatio earū plātificādo vegetādo & elemētādo q delectatio ē qes mot⁹ naturē earum.

¶ Differentia ē vnū pricipiū innatū vegetatiuē & alia differentia est pricipiū inatū elemētatiuē & hē differentie causāt diuersū motū naturalē in plāta eo q natura quo ad elemētatiuā causat calorē hūiditatē & huiusmodi & quo ad vegetatiuā odorē, saporē, colorē, & huiusmodi.

¶ In plāta concordāt elemētatiua & vegetatiua in cōponēdo vnā substātiā, vnā plātā vegetatā, elementatā, & cōcordāt in accidētalib⁹ p dīcainētalib⁹ sine quib⁹ non possent cōcordare in motu naturali.

¶ Vegetatiua aut corrūpit p calidū frigidū & c. quæ sunt elemētatiuē.

DE VEGETATIVA PER REGULAS

¶ Vegetatiua aut appetit per se vegetare & p consequens gnare, scdm aut q motus caeli coadiuuat, sequitur gnatio, ipso aut ad oppositum se hnt sequitur corruptio: & p consequens priuatio

¶ Vegetatiua est principium cum quo vegetas agit vegetando & elementatiua est principium cum quo elementas agit elementando: & q sunt coniuncte resultant vnum principium vnus motus naturalis vt patet in gustu per quem percipitur sapor p vegetatiuam & calidum frigidum & hmoi p elementatiua.

¶ Vegetatiua habet in se medium inatum vegetari existens inter vegetantem & vegetabilem & elementatiua etiam het medium. s. elementare existens inter elementantem & elementabile. & q ista duo media hnt naturam coniunctiuam coniungunt se in planta & p consequens coniungunt extremitates: coniunctione aut ista extante viuit planta, difficiente aut corrumpitur.

¶ Finis siue res siue obiectum est vnum principium inatum vegetatiue & aliud principium elementatiue & q sunt coniuncte similes elementatiua & vegetatiua se hnt ad vnum finem vegetando & elementando in planta.

¶ Vegetatiua maior principium est quam elementatiua, altior ei est potentia. & dicitur q est maior potentia q elementatiua est propter ipsam & non econuerso & sic vegetatiua tanquam altior potentia & p consequens est anima plantae cum qua agit & viuit.

¶ Vegetatiua & elementatiua hnt aequalitatem in planta quo ad iustitiam & proportionem non aut quo ad pondus, cum vegetatiua sit p prius illa aut p posterius. In planta elementatiua est minor quo ad virtutem sed maior est quam vegetatiua quo ad materiam & sic vegetatiua est maior quo ad formam & minor quo ad materiam.

¶ De vegetatiua p regulas deducta.

¶ Trum vegetatiua sit substantia? Dico q sic. qm oem causans plura diuersa accidentia est substantia: sed vegetatiua causat in sucro dulcedinem & in absynthio amaritudinem & sic de aliis ergo &c.

¶ Vtrum vegetatiua habeat accidentia specifica? Dico q sic, vt puta quantitate determinatam dulcedinis distinctam a quantitate caloris

¶ Vtrum vegetatiua sit in altiori gradu in brutis quam in plantis? Di

DE VEGETATIVA PER REGULAS

eo quod sic, eo quod in bruto est coniuncta cum imaginativa & elementativa in planta aut non nisi cum elementativa.

¶ Vtrum vegetativa in eodem subiecto sit activa & passiva? dico quod sic, quoniam in sapore est activa & in caliditate passiva.

¶ Vtrum vegetativa sit in ita magna successione per elementativa sicut per vegetativa? dico quod sic & in maiori: quoniam per vegetativa est in termino: per elementativa autem est in dispositione ad terminum.

¶ Vtrum Vegetativa sit sensibilis? dico quod non in se, sed in suo effectu ut quod panis est in sapore & odore & sic in multis.

¶ Vtrum corrupto vegetativae subiecto resolvaat ipsa vegetativa usque ad primam materiam? dico quod non: sed in massis quatuor elementorum in quibus consistit in potentia ut reducat in vegetativis ad actum: omnibus rosas & earum arboribus corruptis.

¶ Vtrum corrumpat comitas vegetativae per quam conveniebant in specie? dico quod non sed remanet in quatuor massis elementorum: si tamen natura rosarum faceret necessario esset ex illis quatuor massis.

¶ Vtrum in generatione plantae vegetativa sit magis activa quam elementativa? dico quod sic, quoniam elementativa est propter vegetativam & non e converso & elementativa non intrat speciem sed vegetativa mutat quoniam quoniam in pomo inserit pyrus sunt ibi vegetativae diversae in specie, elementativa una & eadem existente.

¶ Vtrum vegetativa sit maximum principium generationis cuiuslibet vegetati? dico quod sic quoniam vegetativa plantam transmutat elementa in seipsam & in animalium cibum: & est vegetativa spermatica in generatione

¶ Queritur quid est vegetativa? dicitur quod est potentia cui proprie competit vegetare & magis quam alteri potentiae alterare.

¶ Queritur quid habet in seipsa? Respondendum est quod sua correlativa, scilicet vegetativum vegetabile & vegetare.

¶ Queritur quid est in alio? Respondendum est quod in sapore est causa quae sensitiva percipit & sic de odore & huiusmodi.

¶ Queritur quid habet in alio? dico quod in elementativa habet sustentationem & per ipsam habet complexionem.

¶ Queritur de quo est vegetativa? Respondetur de seipsa in quantum est generalis & in quantum est in elementato & etiam de sua specifica forma.

DE ELEMENTATIVA PER PRINCIPIA.

& materia q̄ elemētatiua sub illa elemētatur ī diuersis spēbus

Quæritur cuius est? dico q̄ plantę in qua est.

Quæritur vegetatiua q̄re est? R̄ndēdū est formalit̄ ex hoc q̄a de suis p̄cipiis cōstituta & finalr̄ vt sint vegetabilia p̄ ip̄as.

Quæritur elemētatiua quāta est? R̄ndēdū q̄ tāta quāta sūt sua p̄cipia īnata; discretiue aut̄ tot quot sūt sua supposita

Quæritur vegetatiua q̄lis est? R̄spōdēdū q̄ talis q̄lis per suas pp̄rias q̄litates denotat̄ q̄ sunt sapor odor & huiusmodi. Et etiā talis est qualis dicit̄ p̄ suas pp̄rias q̄litates peregrinas quę sunt cōplexiones quas per elementatiuā habet.

Quæritur vegetatiua q̄n fuit? dico q̄ tūc quādo creata fuit inquātū est genus & fuit vsq̄ nunc in successione.

Quæritur vegetatiua vbi est? dico q̄ in vniuerso cuius est pars & in quolibet vegetato.

Quæritur vegetatiua quomodo vegetat? dico q̄ p̄ modū quem habet vegetans in vegetando cum ipsa transmutando elementatiuā de vna specie in aliam.

Quæritur vegetatiua cū quo est? R̄spōdēdū est cū suis causis & p̄cipiis īnatis & cū suis pp̄riis accidētib⁹ cū q̄bus habet pp̄riā actionē. **De elemētatiua p̄ p̄cipia deducta.**

Elementatiua est ens per se existēs eo q̄ est ex substātiis elementatorū cōstituta; & est ens mobile sub quo elemēta mouent se ad elementandū generādum & corrūpendū.

Bonitas est p̄cipiū innatū elemētorū ista autē bonitas est p̄cipiū cōmune omnibus elemētis sub quo habēt causare alias

bōitates elemētatas vt bonā rosā bonū equū & huiusmodi.

Quodlibet elementū est p̄ se magnū eo q̄a sua magnitudo est ei p̄cipiū specificū innatū, et sic extrīsece causāt magna elemētata puta magnū equum, magnā plātam.

Quodlibet elemētū habet suam durationē specificā & innatam per quā durat hoc quod est & fit.

Quodlibet ele. existēs ī mixto durat cū sua duratiōe q̄ ē ei pp̄rie

DE ELEMENTATIVA PER PRINCIPIA.

tas inseparabilis; & quādo elemētatum corrumpit / elemēta nō corrūpunt; vt elemēta generāt aliud elemētū: vt daret eorū mot⁹ successiue: sub quo sunt mouētia & mota vt natura nō sit ociosa per defectum motus.

¶ Quodlibet elementum habet suam ppriam potestātē cū qua potest existere & agere: sed nullū potest agere sine alio: & sic ipsa inuicē causant motum in miscēdo & elemētādo.

¶ Omne elemētum habet suū instinctū specificum: & ex omnib⁹ orit⁹ vnus instinct⁹ in ipsis elemētatis mobilis & diffusus per diuersas species, vtputa talis in leone, & alius in rosa: & sic sustentatur in diuersis multisq; & motis.

¶ Quodlibet elemētū habet suū specificū appetitū cū quo appetit agere vt sua natura sit in motu: & sic quodlibet elemētum appetit esse in alio, vt vnū cū alio possit esse in motu elemētādo: & qñ elemētātū nō potest ampli⁹ sustinere motū eorū corrūpit, & ipsa generāt aliud elemētātū nouū: vt appetitus eorū successiue sit mobilis.

¶ Omnia elemēta subsistūt sub vna virtute cōi ipsa diffusa & diuersimode in quolibet sustētata: in tantū qd quodlibet elemētū habet suā ppriā virtutē per se: & sic quodlibet elemētū p suā virtutē est mouēs, & motū in elemētatis mobilib⁹.

¶ Quodlibet elemētū est ens verum: & vere p se est mobile in alio ipso in sua essentia remanēte immutabili & sic sūt verē causę elemētatorū: elementa habent delectationem in agendo & sic naturaliter acquirūt illā delectationem in elemētando elemētata: & qñ priuātur delectatiōe in illo elemētato antiquo requirūt habere in alio nouo.

¶ Quodlibet elemētū habet in se differētiā: vtputa ignis p suam formā & materiā & p sua specifica accidētia: & sic quodlibet elemētū intrat in mixtū cū sua differētia: & causant in actib⁹ exteriorib⁹: vtputa in elemētatis differētiis mobiles: vt natura sit mota ab intra ad extra.

¶ Quodlibet elemētū habet cōcordātiā cū alio elemēto aliquo

DE ELEMENTATIVA PER PRINCIPIA.

modo sicut ignis habet cōcordatiā cū aere in influēdo in ipsum caliditatē: vt aer recipiēdo, & terra cū igne in dādo siccitatē, & ignis in recipiēdo & sic de aliis: & sic cōcordādo intrāt mixtionē, & ex mixtione in cōpositionē elemētōrū. in quibus habent cōcordatiā per cōcordātes complexiones.

¶ Nullū elemētū in sui essentia includit cōtrarietate: ratio huius est quia cōcordatiā cōcordat oīa sua pricipia innata: vt ex ipsis sit ipsum elemētū: & sic ipsum elemētū in quātū huius est: tale per suā eēntiā ē incorruptibile & ignabile: & per cōsequens quo ad se est immobile. Sed quia ignis est calidus per se, & aqua frigida per se: & sic de aliis: quoniam sunt in mixto, oritur cōtrarietas inter ipsa, & talis cōtrarietas est per accidēs, & est causa corruptionis elemētatorū: nō causa elemētōrū cū quodlibet per se est incorruptibile.

¶ Quodlibet elemētū est primū per se, cū per se habeat sua principia innata sibi attributa: & quia nullū elemētū potest priuare se ipsum: & quodlibet habet naturā priuādi, ipsa adinuicē priuat elemēta: vt natura quae eis cōis, sit in motu & in quiete in ipso elemētato, quoniam aut elemētātū nō potest sustinere illū motū natura cū ipsis elemētis priuat aliud elementatum: vt suus motus sit ei quies.

¶ Quātū ad sitū spherarū elemētatorū: aer cōsistit inter ignē & aquā. & aqua in medio aeris & terrae: & talis situatio nō sufficit motui naturae quae simpliciter mobilis, quoniam si ignis eēt purū elemētū & etiā alia, ignis nō posset trāsire per aerē & aquā vsque ad terrā: nec aer per aquā vsque ad terrā: nec aqua posset frīgescere totā terrā, neque terra quae grauis ē posset ascēdere ad deficcādū totā spherā ignis. Et quia natura elemētōrū ponit quod ipsa sint mobilia: vt per ipsa elemēta natura sit in motu: necessarius est scđari⁹ situs in quo oīa elementa sint mixta & in elementatis composita.

¶ Vnū elemētū ē mai⁹ alio scđm quod ē magis ppinquū ad primū mobile, vt puta ignis quae aer, & aer quae aqua, & aqua magis quae terra.

¶ Et ipsa maioritas cōsistit per principia innata quae maiora sūt

DE ELEMENTATIVA PER REGULAS

in igne q̄ in aqua &c.

¶ Elemēta nō sunt eq̄lia sc̄dm p̄odus vt supra dictū est; sed sc̄dm iustitiā & p̄portionē habēt eq̄litateī mixto, & in elemētato in quo sūt: ī mixto aut vt in ipso sint fracta & remissa & tēperata etiā disposita: vtputa in q̄tuor massis: vt agēs naturale possit gn̄are elemētātū naturale cōpositū ex ipsis.

¶ Vnū elemētū min⁹ est altero vt supra iā tactū est. rōne cuius minoritatis elemēta causant corruptionē q̄ est circa nihil sicut causant gn̄ationē rōe maioritatis q̄ est circa esse, sicut aut mot⁹ naturalis tripliciter consistit videlicet in maioritate / equalitate / & minoritate.

De elementatiua per regulas deducta.

Querit̄ vtrū elemētū ī quātū elemētū crescat & decrescat: dico q̄ nō. Ratio huius est quia sua principia innata sunt in ipso determinata & specificata.

¶ Vtrū ignis in quātū simplex recipiat siccitatē a terra: Dico q̄ nō. rō hui⁹ est, q̄a cū terra desiccet ignē iā itrat ī cōpositionē cū ipso igne cū siccitas nō dimittat terram q̄ est eius subiectum proprium.

¶ Vtrū oīa elemēta sint mixta. Dico q̄ sic: aliter elemētatiua nō cōponeret̄ ex ipsis nec esset in motu continuo.

¶ Vtrū elemēta habeāt act⁹ intrinsecos & extrinsecos: dico q̄ sic. Intrinsece, vtputa ignis calefacit aerē: & terra q̄ desiccet ignē: & ignis agit alia elemēta in sua ignificabilitate nō quātū ad substantiā: sed quātū ad cōpositionē vel mixtionē. Extrinsece aut̄ habent actionē vtputa in elementatis.

¶ Vtrū potētia elemētatiua sit mouēs & mota: Dico q̄ sic, eo q̄ elementa sub ipsa habēt motū in elemētādo & ipsa mouetur ab ipsis in quātū cōstituitur ab ipsis.

¶ Vtrum ignis habeat maiorem actionem in pipere, q̄ in cōburendo stupas: Dico q̄ sic, in duratiōe & generatiōe & sine hominis administratiōe, sed quātum ad motum violentum non habet maiorem actionem.

DE ELEMENTATIVA PER REGVLAS DEDV.

¶ Vtrū ignis habeat maiorē actionē in calefaciendo aerem q̄ in desiccando ip̄m? dico q̄ sic: qm̄ omne agens magis agit qualitate pp̄ria q̄ appropriata.

¶ Vtrū ignis habeat maiorē actionem in aere calefacto q̄ in aqua calida? dico q̄ sic ī cōcordātia: nō autē in cōtrarietate.

¶ Vtrum ignis simplex sit sensibilis & imaginabilis? dico q̄ non. Ratio huius est quia quatuor massæ impediūt: cū sensus & imaginatio nō possint obiectare vltra ip̄as.

¶ Vtrū ignis sit magis leuis q̄ terra grauis? dico q̄ sic naturaliter cum sit altior sphaera: qm̄ ignis habet maiorem ascēsum q̄ terra descensum.

¶ Querit̄ qd̄ est elemētatiua? dico q̄ ē potētia qua elemēta elementant elementata.

¶ Querit̄ quid̄ habet elemētatiua in se ip̄a sibi coessentialē & naturale? Respōdendū est q̄ sua correlatiua. s. elemētatiuum elemētale & elementare.

¶ Querit̄ qd̄ ē elemētatiua in alio? Rñdēdū q̄ est in motu successiua & in q̄titate q̄ta & in qualitate qualis & hmōi.

¶ Querit̄ quid̄ habet elemētatiua in alio? Respondendū q̄ habet in elemētatis actionē generando & passionem corrūpendo.

¶ Querit̄ de quo est elemētatiua. Respōdēdū q̄ est ex quatuor elementis & ex suis principiis innatis & in elemētatis est ex eorū potentia.

¶ Querit̄ quare est potētia elemētatiua? Respondendum q̄ formaliter est: quia est ex suis principiis constituta: & finaliter vt sint elementata.

¶ Querit̄ quāta est potētia elemētatiua. Respōdendū q̄ tāta q̄ta sunt sua principia innata & discretiue est tot quot sunt sua supposita in quibus est sustentata.

¶ Queritur qualis est elemētatiua? Respōdendū q̄ pp̄ria eius qualitas ē elemētare siue generare: & appropriata corrumpere.

DE ENTE ARTIFICIATO.

Quæritur quā fuit elementatiua: respondendū q̄ tūc quā do cū ipso nunc creata fuit: & ex tūc illo vsq̄ nūc fuit in successione.

Quæritur elementatiua ubi est: Respōdendū q̄ in elementis & elemētatis & in successione eorum.

Quærit̄ quomodo elementa elementant per elementatiuam: Respondendū q̄ per illum modū quē habēt immiscēdo cōponendo & generando elemēta.

Quærit̄ elemētatiua cū quo est: Respōdendū q̄ cū omnibus suis causis.

Diximus de ente ī communi: & de ente cōtracto ad octo subiecta p̄determinata per quē modū sciamus respōdere omnib⁹ quæsitis de ip̄is siue in q̄tū entia sunt: siue in q̄tū naturalia sunt: modo aut̄ de ente artificiali perquirere est intentio.

De ente artificiato. Titulus vltimus.

Vp̄liciter autem est cōsideratio entis artificiali, quoddā em̄ est p̄paramētū entis naturalis, quoddā aut̄ simpliciter artificialiatum. Et primo de membro primo Agricola seminando disponit: vt id qd̄ est in potētia seminis ad effectū reducat̄ vt natura habeat suum motum, vt puta planta & quærcus: quę disponit cibum vt natura sumentis facilius nutriatur.

Similiter medicus motum naturæ disponit ad sanitatem: & artifex qui disponit scientiam: vt intellectus naturaliter intelligat: & lingua quę artificialiter disponit sonum: vt affatus naturaliter causet vocem & habeat subiectum & obiectum: & sic de auicula quę artificialiter facit nidū vt faci

DE ENTE ARTIFICIATO.

at pullos quod est ei naturale: & sic de aliis suo modo.

¶ Motus autem qui simpliciter est per artificium patet in hoc: sicut Carpentator qui facit de ligno arcam: & sartor qui facit de pãno cappam. & arithmetico qui causat motum in numerando: & Geometricus in mensurando & sic de aliis. Et etiã deus causat motũ in miraculo faciendo.

¶ Omnia illa entia sunt extra naturam mota. Ista autem entia mobilia cognosci possunt per modũ per instinctũ & habitũ in discurrendo octo p̃dicta subiecta: vt patet subtiliter intuẽti.

¶ Poterit autem faciliter quis facere discursum huius entis artificiali per principia & regulas: si quę p̃determinata sũt de octo subiectis memoriã debitã cõmendauit.

¶ Sufficiant autem hæc quę dicta sunt p̃pter breuitatem ne plixitate fastidium generemus.

Ad laudem & honorem dei finiuit Ræmũdus istam artẽ p̃reintitulatam quę etiã potest dici de Ente mobili: Parisii mense Ianuarii Anno, M. CCCIX. Incarnationis domini nostri Iesu Christi.

Impressit autem Iodocus Badius Ascensius Parrhisiis ad Decimum Kalendas Martias, anno eiusdẽ salutis ad supputationẽ Romanã, MD. XVI.

BIBL. PUBL. MALLORCA

1056603

R. Llull 130(1)

R.
LIUII
130